

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky **Z., rod. B.**, bytom D., zastúpenej *Ing. X.*, bytom Z, F. proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu Zvolen**, Študentská č. 12, 960 01 Zvolen, za účasti **Slovenského pozemkového fondu, regionálny odbor**, Námestie SNP č. 50, Zvolen o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. 2004/3441/R 627/8 zo dňa 6. júna 2008, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24 Sp/82/2008-28 zo dňa 27. novembra 2008, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24 Sp/82/2008-28 zo dňa 27. novembra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým rozhodol tak, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, spĺňa podmienky § 3 ods. 1 písm. o/ zákona na priznanie práva na náhradu za časť pozemnoknižnej parcely č. X. o výmere 894 m², pôvodnej kultúre lúka v katastrálnom území K., ktorá prešla do vlastníctva bývalej Jednoty ľudové spotrebné družstvo Z. so sídlom v K. na základe prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, a ktorá je zastavaná. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že v správnom konaní bolo preukázané, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podala včas žiadosť o navrátenie vlastníctva a súčasne spĺňa zákonné podmienky pre priznanie práva

na náhradu za časť pozemnoknižnej parcely, ktorá je zastavaná. Pôvodnou vlastníčkou tohto pozemku, pozemnoknižnej parcely č. X. o výmere 894 m² v celosti bola matka navrhovateľky Z., rod. T. a navrhovateľka je jedinou oprávnenou osobou po nebohej matke. Námietky uvedené oprávnenou osobou nepovažoval za dôvodné, pokiaľ ide o priznanie náhradného pozemku v meste Z. a nie v meste K.. Tieto vyhodnotil ako bezvýznamné, a to z dôvodu, že o druhu a mieste pozemku neprináleží rozhodovať odporcovi, ale Slovenskému pozemkovému fondu. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi uvedenými v rozhodnutí správneho orgánu a to z dôvodu, že postupoval v súlade s reštitučným zákonom, a preto rozhodnutie podľa ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že jej reštitučnému nároku bude vyhovieť. Vytýkala súdu nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie, ako aj to, že nie celá časť o výmere 894 m² je zastavaná, a teda ide o stavebný pozemok, na ktorom môže postaviť rodinný dom bez toho, aby dochádzalo k riešeniu náhradných pozemkov.

Odporca navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ustanovenia § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ustanovenia § 246c ods. 1 v spojení s ustanovením § 212 a nasl. O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup správneho orgánu, ktorý rozhodol o tom, že navrhovateľka ako oprávnená osoba spĺňa podmienky na priznanie práva na náhradu za časť pozemku, ktorý nemožno vydať.

Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“) v ustanovení § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. **Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:**

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území, a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v poradí taxatívne uvedenom v písm. a/ až e/ (§ 2 ods. 1, 2 vyššie citovaného zákona).

Zákonodarca v právnej norme § 2 reštitučného zákona kogentným spôsobom ustanovuje, kto je oprávnenou osobou na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v zmysle ustanovení reštitučného zákona a **v právnej norme § 3 taxatívnym spôsobom ustanovuje zákonné dôvody na navrátenie vlastníctva alebo práva na náhradu.** Skutočnosť preukazujúce oprávnenosť osoby pozostávajúce z vlastníckej listiny žiadaných pozemkov, a pokiaľ žiadateľom nie je oprávnená osoba podľa

§ 2 ods. 1 (pôvodný vlastník) aj listiny preukazujúce právne nástupníctvo po pôvodnom vlastníkovi podľa § 2 ods. 2, ako aj skutočnosti preukazujúce prechod vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu, je povinný pozemkovému úradu predložiť žiadateľ reštitučného nároku.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona je, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v lehote uvedenej v ustanovení § 5 ods. 1 zákona (do 31.12.2004) a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, 3. Ďalej, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, a že žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že tieto nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľka si v zákonnej lehote ako oprávnená osoba dňa 23. decembra 2004 prostredníctvom Ing. J. uplatnila na Obvodnom pozemkovom úrade vo Zvolene podľa reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území R. D. a K.. Po doplnení listinných dôkazov správny orgán zistil, že v danej veci ide o parcelu č. X. zapísanú vo vložke č. 1325 katastrálne územie K. v celkovej výmere 5 516 m², ktorej pôvodnou vlastníčkou bola matka navrhovateľky Z., rod. T. Z tejto parcely bola podľa rozhodnutia o vyvlastnení č. 3484/330/75 a geometrického plánu č. 114/66-210-915 vykúpená výmera pre výstavbu cesty 102 m². Ďalšou kúpnu zmluvou v roku 1969 Z., rod. T. odpredala Jednote ľudové spotrebné družstvo Z. so sídlom v K. časť parcely o výmere 3 000 m², avšak Jednota ľudové spotrebné družstvo si dala zapísať výmeru 3 894 m², t. j. o 894 m² viac, čo malo byť riešené osobitnou dohodou. Zbytok pôvodnej parcely zostal vo vlastníctve Z. B., rod. T., v súčasnosti (po ROEP v K.) vo vlastníctve A., rod. B. a Ing. J., CSc. Po zistení týchto skutočností Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene rozhodnutím č. 2004/3441/R 627/8 zo dňa 6. júna 2008 rozhodol tak, že navrhovateľka spĺňa podmienky ustanovenia § 3 ods. 1 písm. o/ zákona na priznanie práva na náhradu za časť pozemknoknižnej parcely č. X. o výmere 894 m², pôvodnej kultúre lúka v katastrálnom území K. V bode 2 výroku rozhodnutia uviedol, že oprávnenej osobe sa priznáva právo na náhradu za časť pozemku uvedeného v bode 1 rozhodnutia vo výmere 894 m² z dôvodu, že pozemok je zastavaný (§ 6 ods. 1 písm. d/) a vo vlastníctve právnickej osoby, ktorá nie je povinnou osobou (§ 4 ods. 1), čo je zákonnou prekážkou § 6 ods. 1 písm. a/ zákona na navrátenie vlastníctva. Ďalej rozhodol, že oprávnenej osobe sa prevedie bezplatne do vlastníctva iný pozemok vo vlastníctve štátu („náhradný pozemok“) v primeranej výmere a bonite, v akej bol pôvodný pozemok a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza ich pôvodný pozemok, ak s tým oprávnená osoba súhlasí alebo sa im poskytne finančná náhrada. Podľa bodu 4 rozhodnutia pozemok, ktorý sa prevedie oprávnenej osobe za pôvodný pozemok poskytne podľa § 6 ods. 5 zákona Slovenský pozemkový fond, a finančnú náhradu za pozemky, ku ktorým sa vlastníctvo nevracia, a za ktoré im neboli poskytnuté náhradné pozemky, poskytne Slovenský pozemkový fond podľa druhu pozemku v čase jeho prechodu na štát alebo na inú právnickú osobu, pričom oprávnená osoba môže vyzvať Slovenský pozemkový fond na vydanie náhrady do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 503/2003 Z. z., na konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutí o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní – správny poriadok).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a jeho právny názor bol aj pre krajský súd po tom, čo zistil, že boli splnené zákonné podmienky, skutkovo a právne správny.

Ku skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd treba uviesť, že v danej veci nebolo možné prihliadnúť na námietku navrhovateľky v tom, že správny orgán vykonal dokazovanie nedostatočným spôsobom. Z administratívneho spisu vyplýva, že dokazovaniu vo veci bola venovaná náležitá pozornosť, zadovážené dôkazy správne vyhodnotené a v odôvodnení rozhodnutia sa s nimi odporca dôsledne vypořiadal. Taktiež nebolo možné prihliadnúť na námietku, že správny orgán ignoroval a nebral do úvahy navrhovateľkou predložené dôkazy a jej žiadosť týkajúcu sa pridelenia náhradného pozemku v k.ú. mesta Z a nie v kat. úz. K. Uvedená námietka je právne bezvýznamná a v podstate vyplýva z toho, že má dlhodobo trvajúce spory o hranice pozemkov a tým aj narušené susedské vzťahy. Týmto rozhodnutím však nie je dotknuté právo navrhovateľky domáhať sa ochrany vlastníka na súde v inom občianskoprávnom konaní. Aj námietku, že zo spornej výmery 894 m² je možné vydať časť na výstavbu rodinného domu súd vyhodnotil ako nedôvodnú, lebo je preukázané, že parcela je zastavaná a využívaná ako skladové priestory.

Ako uviedol krajský súd, oprávnená osoba – navrhovateľka, spĺňa podmienky § 3 ods. 1 písm. o/ zákona na priznanie práva na náhradu za časť pozemku, a keďže je pozemok uvedený v bode 1 rozhodnutia vo vlastníctve právnickej osoby, a nemožno ho vydať lebo je zastavaný, z týchto dôvodov sa oprávnenej osobe prevedie bezodplatne do vlastníctva iný pozemok vo vlastníctve štátu v primeranej bonite, resp. finančná náhrada, ktorú poskytne Slovenský pozemkový fond.

Treba sa tiež stotožniť so záverom správneho orgánu a prvostupňového súdu v tom, že **správny orgán rozhoduje len o priznaní resp. nepriznaní reštitučného nároku, ale o samotnej náhrade rozhoduje Slovenský pozemkový fond za podmienok uvedených v zákone.**

Prvostupňový súd sa v odôvodnení rozsudku náležite vypořiadal so všetkými námietkami navrhovateľky, ktoré uplatnila v podanom opravnom prostriedku.

Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu je v súlade so zákonom, preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 250k ods. 1 O.s.p., a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 10. marca 2010

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth